

Jan Seklucjan
Wyznanie wiary

Biblioteka źródeł Słownika polszczyzny XVI wieku

Repozytorium cyfrowe tekstów szesnastowiecznych (w jednolitej transliteracji zgodnej z *Zasadami wydawania tekstów staropolskich (projekt)*, Wrocław 1955) – red. P. Potoniec, K. Opaliński

Piśmiennictwo religijne

oprac. Patrycja Potoniec, Maria Popielarska, Ewa Cybulska-Bohuszewicz

ISBN 978-83-65832-90-0 (całość)

ISBN 978-83-65832-04-7

strona: kt

- 1: Wyznanie wia
- 2: ry Chreſcyañł
- 3: kiei Iana Se
- 4: klucziana.
- 5: Płal.lxxij.
- 6: Deus iudicium tuū regi da/
- 7: et iufticiam tuam filio regis.
- 8: Math.y.
- 9: Kto mię będzie wyznawał
- 10: przed lvdzmi/ wiznam go
- 11: ia tefz przed oiczem moiem/
- 12: ktori wniebie ieft etc.
- 13: Błfa.iiij.
- 14: Ve quidicitis malum bonū
- 15: et bonūmalum ponentes
- 16: tenebras lucem/ et lucem
- 17: tenebras.

strona: ktv

- 1: Naiałnieiſzym y na mocz
- 2: nieiſzym Xiażetom Pa
- 3: nom/ Panom/ Sigmvntowi Starłzemv y
- 4: Zigmvntowi Avgvłtowi Zynowi/ Złłłki
- 5: Bożei: Krolom Polłkim/ Wielkim
- 6: xiażetom Litewłkim: Rvłkim/
- 7: Mazowieczłkim/ Prvł
- 8: kim etc. Panom y dziedzi
- 9: czom/ Panom moim
- 10: miłłłciwim
- 11: łzczłłcia/ zdrowia y dłłłgego pano

- 12: wania W.K.N.życzy.
13: Ian Seklucian.
14: DWIE rzeczy są/Naiafnieifzy y
15: miłofciwi Krolewie wśelkemy czło
16: wiekowi/ a zwłafzcza Chrześcyańfkemy/
17: potrzebne: Pyrwfa ta ief a byfmy fię
18: oto pilno ftarali y praczowali iako biśmy
19: pana boga wśzechmogącego/ y prawdzi
20: we a nieodmienne flowo iego prześ wiarę
21: prawdziwą vznali/ vznawfi abyśmy go
22: dvchem prawdziwym chwalili/ Synowf
23: ką miłofcią/ iako oicza niebieskego/miło
24: wali/ a wnim famym (a niewżadnym

strona: 2

- 1: inym fтворzeniv iego) wśyfłko wfanie y
2: zupełną nadzieię nafzę/ pokładali/ weń
3: mocno wierzyli/ y iego famego we/ wśel
4: kich trudnofciach y ciężkofciach (ktore
5: nanas dla fłowa fwego dopwśzcza) wizna
6: wali.Iafnieć to nam pan bog raczył rof
7: kazać/ y Chriftus prawdziwy Syn boży
8: Zbawiciel y odkvpiciel nafz/ raczył to
9: nam powiedzieć Math.10. mowiąc. Kto
10: mię będzie wyznawał przed lvdzmi/ będę
11: go ia teź wyznawał przed oiczem moim
12: niebieskim/ a kto fię mnie zaprzy/ tego fię
13: ia teź zaprzę etc.
14: Kv wiznaniv tedi Chriftvfa miłego/
15: y roziafnieniv prawdziwego fłowa y
16: prawdzi iego.Naprzod Cefzarze/ Krolewie

- 17: Xiążęta/ y ynŹzi przełożeni/ łą naŹwiat
18: dani y wyŹtawieni/ tvdzieŹz teŹz kaŹdy człō
19: wiek ChrzeŹcyañłki nato ieŹt powinien/
20: bierzącz od przełożonego pana łwego do
21: bry przykład/ jako otim mądry Salomon
22: piŹze mowiącz yłz jaki ieŹt pan przełożony
23: taczy teŹz bywaią y poddani iego.
24: Strzegłić tego pilnie poboŹni y bogo
25: boini Krolewie Xiążęta y inŹzy przełożeni
26: łvdzie/ aby łłowo boŹe łchucią vnzali/

strona: 2v

- 1: vnzawłzy wedłvg iego łami żyli/ y łvd
2: łwoi ktem^v przywodzili y łprawowali/
3: A włfelke [!] błędy przeciwne prawdzie boŹei y
4: piłmv łwiętemv (by nałtarŹe były) precz
5: odrzvczali y pylno wıkorzemiali [!] .
6: ławna ieŹt hiłtoria o Ezechiałzv krolv
7: łudłkim chwalebny y łławętnym 4.
8: Regū 18. et 19. ten obaczywłzy/ złłowa bo
9: Źego/ błąd łwych łtarłzych y włziłtkich
10: przełożonych tak łwięczkich iako y dv
11: chownych(czo ieŹt wielki dar boŹy) niech
12: ciał go cierpieć/ nie iedno inŹze błędne a nie
13: pewne wymyłły y łzkodliwe bałwofałłt
14: wa wykorzenił/ ale teŹz nad łłowo boŹe
15: wymyłłne bałwany/ łłvpy/ obrazy/ ołta
16: rze/ y kaplicze wyrzucił/ ktorich był Achab/
17: y inŹzy krolewie/ odłwych dvchownych
18: zwiedŹeni / nabvdowali/ dla ich łakom
19: łłwa. Zepłował teŹz y onego węŹa mie

- 20: dzianego ktorego był Moifelz zawieł
21: zrofkazania bożego/ bo fię prziniem/ po
22: włzciv żydowski/ wielke [!] bałwofalstwo
23: działo/ ktory przereczony [!] krol wolał fię
24: według słowa bożego sprawować niżli
25: swych starznych błędow naśladować a też
26: pan bog był snim y bronił go odnieprzia

strona: 3

- 1: cieli iego/ iż Anioł boży zrofkazania boże
2: go poraził krolewy Afyrylkemv što/ y/ o
3: sm dzieziąt tyżięczy zbroinego lvdv/ ktory
4: był nań wyprawil chcąc go wykorzënić.
5: Ioziałz krol swięti 4.Reg.22. ktory gdi
6: przedeń przyniefiono biblią (ktorą byli
7: kxięza przednim skryli a by niewiedział
8: prawa bożego) Roskazał przed sobą pra
9: wo boże czytać a wlyfzawfzy że ynaczei
10: prawo boże rofkazvie niżli iego dvchow
11: ni wczyli zdrapał na sobie krolewfke odzie
12: nie swoie/ wydząc wielką krziwdę y cir
13: pliwofć bożą/ widzając też złofć dvchow
14: nych swoich/ spycha y złakomftwem flą
15: czoną y wykorzënil/ wlyfzawfzy błędnych
16: wczycielow swoich wymyflly/ y flowy
17: bożemv przeciwne bałwofalftwa [!] .
18: Iafna iest historia v Daniela proroka bo
19: zego cap. 14. Iako dvchowni przywiedli
20: wbałwo falftwo [!] krola dla łakomftwa swe
21: go/ czo fię im zato stało/ to tam na nazna
22: czonym miefczy naydzie/ kto chce czytać.

- 23: Wielec iest inszych historij iako pan
24: bog miłował ty Krole y zwycięstwo nad
25: nieprzyaczielmi ich dawał/ ktorzy słowo
26: iego miłowali y nad wśelke dawności/

strona: 3v

- 1: zwyczaie/ Confilia/ Synody/ y Decreti
2: przekładali/ ktora snać W.K.M. lepiej
3: wiedzą y przed sobą czytać często każą/
4: niżli ia mogę wypisać.
5: Druga rzecz każdemu człowiekowi po
6: trzebna iest/ sława dobra/ między dobremi
7: ludzmi/ zachowana iako otym piśze Iesus
8: Syrach vpominaiącz każdego temi słowy
9: Eccle.41. Miei praczą o sławie dobrei al
10: bowim sława dobra lepsza iest niż tifiącz
11: dobrych/ y wielkich skarbow/ tać na
12: tvczą kości człowiecze Proverb.15. y święty
13: Paweł tego vczy Philip.4. mowiącz/ Czo
14: należy kv dobrei sławie/ otym myślcie ia
15: koście odemnie słyżzeli etc.
16: Iam czy ty dwie rzeczy **Naiasmieifzi** [!] Kro
17: lewie zawszdy napamięczy miał/ y vczącz się
18: ich/ wśyftkim moie lata/ y czały potra
19: wił/ a bych pana boga przez wiarę praw
20: dziwą vznał ktorą krzyżz (iako cień słoń
21: cze) zawszdi naśladwie. A sławę dobrą
22: między dobremi ludzmi zachował/ y słyżę
23: ivśz od pięczy lat W.K.M. naczte Poł
24: nanskim nieinaczei iedno/ iako nawiernego
25: a cznotliwego słyżę należy/ sdrovia mego

26: nielutviacz. otym niegodzi mi fię tak fzeroko

strona: 4

1: piŃać/ iako czy ktorzi mię znaią vmieliby w.

2: K.M. powiedzieć.

3: Rokv przeŃłego Xięża Capituli PoŃ

4: nanŃkei veŃpołek y Ń biŃkvpem/ niewiem

5: iakim dvchem nadchnieni/ y pobvdzeni

6: chcieli mię gwałtem przy mvŃić/ nacziefko

7: przifięgi ktore mi fię widzą być przeciw

8: panv bogv/ y Ńvmnięniv memv/ ktorem

9: w.K.M. naoŃtatkv krotko opiffał y na

10: rozeŃnanie Ńprawiedliwe dał. ieŃli maią być

11: od chrzeŃcijańŃkiego człowieka czynione albo

12: nie/ a yżem ich nieczynił od **fzczępienczem** [!] a

13: heretikem mię być/ iawnie wkoŃciele wolali

14: ćci od Ńadzili y Ń zięmie wiwołali/ ieŃli to

15: ich vrząd tegoć ia niewim/ Ńdali mię dekre

16: tem Ńwym nawieczne więzienie alie niewim

17: przektori wiŃtęp/ bo mię niwczim nieŃwy

18: cziefzili/ o wiarę mię tefz prawdziwą/ niepy

19: tali/ a tezem nicz vpornie niemowił/ ani

20: czwirdził/ z czego bych Ńie był niedał ha

21: mować/ albo navczief iakom ich oto profył.

22: MvŃiałem vbogi Ńlvżebnik w.K.M. nie

23: iedno poŃłvgi opvŃicz/ ale tefz zeŃdrowim

24: z zięmię/ dla ich vpornoŃci zcięŃkoŃcią wiel

25: ką vŃtąpić. IeŃdziłem do Piotrkowa Ńmoią

26: wielką vtrată/ barzo nakrotkim gleiczie

strona: 4v

1: Chcąc Ń fię iawnie Ńprawić przed w.K.

- 2: M. wezym by mi winę dano/ W y Roſkaza
3: ła my w.K.M. zażądaniem moiem/ glei
4: tv pomknąć kv ſprawie/ przeſ ſwego właſ
5: nego komornika/ Hendrika/ alem go nie
6: mogł (przeſ ſzełć dni czekaiącz) doſtać/ mv
7: ſiałem zafię zgardłem naiake przeſ piecznie
8: **ifze** [!] mieſce vciekać.
9: A gdżem ynaczei niemogł w.K.M. pa
10: nom moim miłofciwym ciężkoſci moich/ y
11: wiari oktorą mię potwarzono/ o kazać/ prze
12: tom tv wtych małych xiążkach wiare moię
13: krotko opifał y w.K.m ie offiarwie/ y
14: proſzę aby w.K.m. roſkazali przed ſo
15: bą przeczytać/ y przed temi ktorzi pana bo
16: ga przeſ wiare prawdziwą znaia/ ſłowa
17: iego ſtrzegą/ y zbawienie ſwoie miłwia/ a
18: znich wiare moię vznać/ y ty rzeczy ktore ſą
19: przeciwnie wierze prawdziwei przed panem
20: bogem nas vſprawiedliwiaiāci/ ktore mi
21: było za articuli wiary dano y onie mie py
22: tano. Opifałem teſz krotke moie krziwdy y
23: ciężkoſci proſzę aby ie w.K.m. raczyli łaſ
24: kawie vſnac/ a mnie ſłwżebnika ſwego
25: ſtych ciężkoſci y potwarzi obronić/ właſkę
26: ſwoię krolowſką prziać/ a wolne przijecha
27: nie do ziemie dac.

strona: A

- 1: Ta ieſt Svmma krotko
2: opifana ſtych przyſiağ/ naktore mię iaw
3: nie przimvſzano/ ktore mi ſię widziały y

- 4: wydzą być przeciwko Panu bogu y śwym
5: nieniw memv/ a yżem ich nieczinił Here
6: tikem mię być potwarzono y na
7: wieczną więzienię [!] / wniebith/
8: nołci moiei oładzonc.
9: Pirwłzich przyłiąg
10: śwymma.
11: 1. Przymufzano mię a bych iawnie
12: przyłiągł tak tak trzimać iako kościoł Rzymł
13: ki trzyma.
14: Ale ja wrzimie niebył/ niewym iako
15: trzyma/ á tefz go nieomieniono wedwv
16: nałczie członkach wiary chrześcijańłkei od
17: apołtołow świałich opifanei.
18: 2. Item. Abych tefz podłłz przyłiągą
19: wyłnawał yłz Lvthra łprawiedliwie oład
20: zono być Heretikem y xiągi iego popalić.
21: Alem ia niebył natym ładze/ yefli go

strona: Av

- 1: tak ładziono iako mnie/ niemoże być nie
2: łprawiedliwiei.
3: 3. Abych przyłiągł że wieczłłza mocz iefł
4: vniuerfalis Ecclesiae/ to iefł nałświęłłzego
5: oicza papieża (tak my wykładali gdym ich
6: oto pytał) niłz piłma świałego/ ktore nie
7: iefł wieczłłzei dołłtoynołci y moczi iedno
8: iako nieme bydlę á ołowiana regvła.
9: Nieiefłtem takowego łvnięnia [!] a bych
10: mogł tak blvńić/ że by człowiek wieczey
11: mogł/ niłz pan bog/ y nadwoła iego czynić

- 12: ynaczei wpiłmie fwiątım opifaną.
13: 4. Abych przyfięgał ifz niewedłvg pił
14: ma fwiętego wřzelka rzeć [!] wkołciele chrze
15: łcijanłkim ma być łprawowana y łądzo
16: na / alie iako namiałtek Chryłtvłw/ na
17: łwietzi papiełz rołkaże/ á yłz iego fwiąta
18: moć nawieki będzie panowała.
19: Ale ia tęmu niewierzę/ bo pan bog
20: więczei może niłz Diabeł y łłvga iego.

strona: A2

- 1: 5. Ifz połzczenie fię wodłvk vłtawy Pa
2: piełkei czałow nałnaczonich iełt podnie
3: fięnie dvlze do pana boga y pełnienie przy
4: kazania bożego.
5: Y tęmu niewierzę bo ych wymyłłony
6: połt/ iełt przeciwko przykazaniv bożemv.
7: 6. Kto nietrzyma włzyłtkich vłtaw/
8: ktore kołcioł Rzimłki vłtawił ten łmiertel
9: nie grzełzi/ y powinien karania wedłvk
10: łwietich Dekretow.
11: Ił tęmv tełz niewierzę/ abowym by
12: na to przyłzłło pirwei karać nałwięłze [!] oicze
13: Papieże/ bo czo ieden vłtawi to drvgi po
14: niem łkazi/ a czo nowego łwego wymyłły
15: tak tełz y xiąża ynłzi czińią.
16: 7. Przymvłano mię tełz/ a bych iaw
17: nie przyfięgał/ yłz w odpvłciech ktore nał
18: wietłzi Papiełz przedawa albo tełz czałem/
19: (on wie dla czełgo) dawa/ y biłkvpi iego/
20: mamy włziłtkę nadzieią pokładać łbawie

21: nia nałzego. Powiedaiącz że przełnie dvlze

strona: A2v

1: wyczłfcione idą do nieba.

2: (Quod est falsissimum turpissimum et

3: in deum blasphemum.)

4: 8. Kazali mi tełz przyłięgac ze w kałdei

5: młzy. Xiąža ofiarvią wdzięczną ofiarę

6: panv bogv/ zagrzechi łvdzi žiwych y

7: vmarłych/ powiedaiąć iłz takową młzą/

8: pan **Chriftns** [!] vłtawił y apołtołowie ią

9: miewali.

10: To mi lie zda okrvtny fałłz/ bo wpiłmie

11: ynaczei iawnie ielł opifane á zwłłłzcza.

12: Habre.9.

13: 9. A bych przyłięgał iłz czy błądzą prze

14: ciw wierze chrzełcijałłkei ktorzi niewierzą

15: a by czyłciecz był/ á bych wyłnawał wci

16: łczv być pirwłze/ włmartwych włtanie

17: nałzich dvlłz/ wtore łgrobv/ á trzecie wd

18: zen łądnv.

strona: A3

1: Ij tęmv niewierzą bo otym puigato

2: rivm/ liue paga denarivm/ wpiłmie łwie

3: tim nie naydvie/ a tełz nie ielł žadni członek

4: wiary Chrzełcijałłkei.

5: 10. A bych przyłięgał iłz zakon Mnich

6: owłki ielł zdvcha łwiętego vłtawion/ a ich

7: łwięta człłtołcz mocno łłvcze krołłstwo

8: łzatanłke.

9: Czo nieielł vłtawiono łpiłma łwiętego

- 10: ale przeciwko piŃmv bozemv/ to nieieŃt
- 11: Ńdvcha Ńwiętego.
- 12: A pan ChriŃtus mowi kto nie ieŃt Ńemną
- 13: przeciw mnie ieŃt.
- 14: A tak krvk krvkowi oka niewiklvie.
- 15: Drvgich przyŃiąg
- 16: Ńumma to ieŃt.
- 17: 1. Abych Ńię wirzekał navki LutherŃkei
- 18: y Samvelowei/ ktorzi vczą podedwiema
- 19: ofŃobamy przygimować cziało y krzew [!]
- 20: pana ChriŃtvŃŃowę.
- 21: Tedić by byli mieli xiąža naprzod pana
- 22: ChriŃtvŃa vinować/ yŃz tak raczil vŃtawić

strona: A3v

- 1: a ych oto niepytał/ ApoŃtołowie tak roŃ
- 2: dawali/ piŃmo Ńwięte tak vczy/ y koŃcioł
- 3: chrzeŃcijańki prawdziwy tak trzymał y
- 4: ieŃzcze trzyma y oni Ńami tak przygimvią.
- 5: 2. A bych yawnie przyŃięgał ze mię
- 6: Ńprawiedliwie xiąža ofądzili.
- 7: Ale ia przytym Ńądzie niebył a nym
- 8: otakowim Ńądzie wiedzał
- 9: 3. A bych przyŃięgał opoŃciech/ y mŃzach
- 10: tak trzymać iako oni trzymaia.
- 11: Ale ia wim iŃz pan ChriŃtvŃs ynaczei
- 12: roŃkazał y vŃtawił. Luc.21.
- 13: 4. Ńwiętych vmarłich Lvdzi/ wziwac
- 14: naŃpomożenie **zŃvzić** [!] im/ y chwalić ie.
- 15: Ale mię piŃmo Ńwięte ynaczei vczy.
- 16: 1.Ioan.2. Math.1. Pana boga twego

17: bądzieř falik a iemv łamemv bądzieř łwzilk.

18: 5. A bych przylięgal yřz iest czifczecz ale

19: ia oim niewim.

strona: A4

1: Sam pan Chrifus iedno dwie drodze

2: nam vkazał Math. et Marci vltimo.

3: 6. De Voto Clericorum et cařtıtatis yřz

4: xiaża pełnia kiedi czo łlvbvia/ a yřz tefz

5: łą w łzifcziczi czifie panni.

6: Y ia tefz tēm v wierzę. łdaleka/ ale

7: niełmiem przylięć.

8: 7. A bych przylięgal yřz tą wiarę trzy

9: mam ktorę trzyma nałwięzi/ Pan

10: Paweł Papieřz trzeci/ y łwięta matka

11: iego kořcioł Rzimłki.

12: Ale otey Matcze y ei wierze/ y Synie

13: Apořtołowie łwicziczi wedwnałcie człon

14: kach wiary nić niełpominali ani piłali

15: ia iei mełnam [!] / ani tefz iei łyna/ bon [!]

16: tam niebył.

17: 8. Y łtoia tefz tam ty łłowa tak poła

18: czinie.

19: Iuroř per łanotam trinitatem (quod ab

20: łit) et hano łanctam Imaginem pařionis

21: domini nořtri Iefu Chriřti łaluatoris no

strona: A4v

1: łtri/ eos qui contra hano fidem dixerine

2: cum eorum dogmatibus aeterno Anathe

3: mate dignos eřfe/ et pronuncio.

4: Alem iefzzcze nataki łąd niebył gotow/

- 5: a dlatego ich nieładził/ ielzczem też od
6: pana boga poleczenia y rofkazania nie
7: mam.
8: 9. A bych przylięgał łpokorą przijać
9: pokvtę fwięta/ iaką mi xiąża wltawią ale
10: niewim dla czego/ a nić nigdi niemowie
11: przeciw ym/ y ich fwiętei łprzawiedliwo [!]
12: łci [!] / y Dekretom.
13: Tak czy dvtki łowią żawiechą.
14: I ynich iełt wiele niechrzełcijanłkich
15: przyliąg ktorich teras dla przedłvzenia y
16: kołcioła chrzełcijanłskiego łgorłzenia/ nie
17: vipiłvię iedno ty teras dawam w.E.M.
18: na rozelnanie y prawdziwy rołąd/ y tim
19: włziłtkim ktorzi pana boga miłvią y przy
20: kazanie iego chowaią Math.cap.5.
21: Płalmo.2.
22: Qui habitat in celis irridebit eos/
23: et dominus łubłannabit eos.

strona: B

- 1: wyznanie Chrzecijanłkiei [!]
2: wiary/ Iana Secluciana/ Bakałarza
3: Lipłkiego/ Pifarza Krolewłkie
4: go/ Czła Poznanłkego/ ka
5: cerłtwem potwa
6: rzonego.
7: IA jan wyłzei mieniony. Naprzod wyz
8: nawam że trzymam wiarę Chrzecijanłką
9: iake iełt wedwvnalcie członkach opifana
10: y rozdzielona/ od Apołtołow fwiętych.

- 11: Według tych członków/ wierzę w ied
12: nego boga wżechmogącego stworzyciela
13: nieba y ziemie/ y wżyftkich rzeczy wido
14: mych y niewidomych.
15: Tegoż wierzę być troiakiego w perfo
16: nach/ oicza/ Syna/ y Ducha fwiętego/ ied
17: nym bogiem być w ifności/ y w mocności.
18: y ty trzy perfony/ teize być mocności y
19: ifności [!] .
20: Wierzę też w Iefufa Chryftufa/ fyna bo
21: żego iedynego/ pana y odkupiciela nażego.
22: Ktory dla nas/ y nażego zbawienia f
23: ftąpił znieba/ począł fię z ducha fwiętego/

strona: Bv

- 1: y narodził fię z dziewicze panny mariei/
2: wziawłzy na fię człowieczeńftwo.
3: Wyznam y wierzę że ten Syn boży/
4: dla nażych grzechow/ cierpiał pod Pońf
5: kim Piłatem/ vkrzyżowan/ vmarł/ y po
6: grzebion.
7: Tenże f ftąpił do piekła/ y dnia trzecie
8: go/ wftał z martwych.
9: Wierzę iż tenże Syn boży wftąpił do
10: nieba/ y fiedzi na prawiczy v boga oicza
11: wżechmogącego/ y ftąd przijdzie fędzić
12: żywe/ y też vmarłe.
13: Wierzę też w ducha fwiętego/ y tegoż
14: wyznam być trzecią perfoną/ od oicza/
15: y od Syna pochodzącą ftymże oiczem/
16: y f Synem/ być iednakiei możności y

- 17: iŃtnoŃci.
- 18: Wierzę teŃ iŃ iest ieden prawdziwy/ y
- 19: Ńwięty koŃcioł **chrzeŃcijaŃski** [!] / po wŃszyŃtkim
- 20: Ńwiecic roŃproŃszony/ ktory na prawdzi
- 21: wym Ńłowie boŃzym iest zbudowan/ y
- 22: ŃwiętoŃciami od ChriŃtuŃa wŃstawionymi/
- 23: y danymi/ potwierdzon y vmocznion.
- 24: WtemŃe koŃciele prawdziwym/ to iest/
- 25: z gromadzeniv chrzeŃcijaŃskim/ na Ńłowie

strona: B2

- 1: boŃzym zbudowanym/ wierzę iŃ iest ŃpoŃne
- 2: poŃpoŃitowanie/ iednei prawdziwei wiary.
- 3: Wierzę teŃ wtymŃe koŃciele przereczŃo
- 4: nym być odpuŃzczenie grzechow/ przez
- 5: zaŃwę y mękę pana ChriŃtuŃa.
- 6: Wierzę teŃ po tei Ńmierci częŃnei/ zaŃię
- 7: ciaŃa zmartwych wŃtanie.
- 8: PotymŃe zmartwych wŃtaniv/ wierzę/
- 9: iŃ trzymam/ Ńywot wieczny/ y tegoŃ zra
- 10: doŃcię czekam.
- 11: A krotko mowięcz/ wyznawam ty
- 12: wŃszytki czŃlonki wiary/ ktore Ńę od ApoŃto
- 13: Ńow/ y na Confilium NicenŃkim y od Ata
- 14: naliuŃa napisane.
- 15: Nad to wŃgardzam/ wŃzelkie kaczerŃt
- 16: wa/ y **odŃzczpieŃstwa** [!] / ktore by kolwie byŃy
- 17: aŃbo Ńę przeciw tym czŃlonkom przereczŃo
- 18: nym wiary ChrzeŃcijaŃŃkiej/ Ń ktorymim
- 19: nigdy nietrzymaŃ/ ani **dziŃ** [!] trzymam/ ani
- 20: trzymać chcę.

21: O prawei wierze.

22: Toć ieft prawdziwa wiara chrześcijańska

23: w przereczonych członkach opifana/ y

strona: B2v

1: krotko zamkniona/ wśprawiedliwiaiąca

2: człowieka przed panem bogiem. To ieft

3: kiedy kto prawdziwe á dostateczne wfanie

4: w miłofierdziv bożym ma/ ktore pan bog

5: był/ oiczowi naszemu Adamowi/ potom

6: Abramowi/ y Dawidowi/ y infzym oiczom

7: świętym obieczal. Gene.3.et 15. Tę obiet

8: niczę y zmiłowanię/ ia dostatecznie wierzę/

9: że ie wypełnił dla Syna swego/ Iesufa

10: Christuła pana y odkupiciela naszego/ kto

11: regom tv bogiem y człowiekiem prawdzi

12: wym być wyznał.

13: O wśprawiedliwieniv

14: naszym wiarą przed panem bogiem.

15: Tać fama wiara/ kiedy dostatecznie

16: wierzymy/ zupełną nadzieię mamy/ w nie

17: przemiennych obietnicach bozych/ y w

18: panie Chrystwie/ wśprawiedliwia nas

19: przed panem bogiem/ to ieft/ iż pan bog zle

20: á grzeźne lvdzi/ za dobre przymvie/ z grzeź

21: nych czyni dobre/ y sobie wdzięczne/ a bar

22: ze miłe/ tak iako może być powiedziano/

23: pod przykładem. Gdy winnego człowieka/

strona: B3

1: ktoremu o gardło idzie/ przywiodą przed

2: Sędziego/ aby go na śmierć ofądził/ á

3: Sędzia wezwawszy nań/ niedla iego złości
4: albo załtvgi/ ale dla swoiei dobroci/ y ob
5: ietnicza/ y też dla doftatecznego dvfania/
6: winnego człowieka/ w iego miłofierdziv/
7: y łafce/ nie iedno że mv onę winę odpvfcza
8: żywotem darvie/ ale go też łobie wezmie/
9: za Syna fwego przywłafzczonego/ y vczy
10: ni go dziedziczem/ imienia fwego na wieki.
11: Tym obyczaiem pan bog czyni z nami
12: grzełznymi/ kiedy złości nałze/ ktorełmy
13: wieczne potępienie załtvżyli/ przełstawłzy
14: ich/ vznamy fię/ y vdamy fię/ prawą wia
15: rą/ do miłofierdzia bożego/ y łafki iego/
16: którą nam obieczał. Tedy dla tei pra
17: wei wiary/ nie iedno że nam pan bog/ dla
18: Chriłtvfa Syna fwego/ tv na tym łwie
19: cie grzechy odpvfcza/ ale też nas za włafne
20: Syny/ swoie przyjmvie/ y czyni nas dzied
21: ziczmi godnymi/ y łprawiedliwymi/ wie
22: kvilfei chwały swoiei. A tak przez tako
23: wą wiarę w Chriłtvfa **prawziwą** [!] / łtawa
24: my fię łprawiedliwymi przed panem bo
25: gem. A pan bog nas grzełzne/ za łprawie

strona: B3v

1: dliwe przyjmvie. O tymci vłprawiedli
2: wieniv/ łwyęty Paweł łzyroko napifał/
3: Roma.3. et 4. et 5. łphe.2. Hebre.11.cap.
4: y włyłtko pifmo łwięte/ tego nas vłpra
5: wiedliwienia przed panem bogiem vczy/
6: przez wiarę nałzą tak ia wierzę y trzymam.

- 7: O dobrich vczynekach.
8: Gdy tak przez wiarę naŝę/ którą zvpelną
9: mamy miłofierdziv y łafce bożej/ czyni
10: nas pan bog/ z grzeŝnych ŝprawiedliwe
11: ŝobie/ Tedy my vŝprawiedliwieni/ mamy
12: okałować wdzięczność naŝę przed panem
13: bogiem/ czyniącz a pełniacz ŝ chvcią/ ile
14: nawięczei możemy/ iego przykazanie/ ziego
15: pomoczą. A toć ŝą dobre vczynki/ bo od
16: prawdziwego pana boga/ ŝą rozkazane/ y
17: dla tego ie zową dobre/ yż od dobrych
18: lvdzi/ ktore pan bog na przod ze złych/
19: przez wiarę ŝobie dobre vczyńił/ bywaią
20: czynione/ y przyjemne panv bogv/ dla
21: dobrei perłony/ którą pirwei ŝobie pan
22: bog/ zezłei dobrą vczyńił/ A tak czyniącz
23: wolą bożą/ chwalim pana boga/ y

strona: B4

- 1: wdzięczność naŝę okazviemy/ łafki bożej/
2: y miłofierdzia bożego. Gdy też okazvie
3: my z ochotą miłofierdzie/ nad bliźnym
4: naŝym/ potrzebviącym/ ktorego/ z rozka
5: zania bożego/ mamy miłować iako ŝami
6: ŝiebie. Math.19. A takowe dobre vczyn
7: ki/ ŝą owocem/ prawdziwei/ nas vŝpra
8: wiedliwiałczyei wiary/ y dawa pan bog
9: za nie **dwioiaką** [!] zapłatę tv y na onym
10: ŝwiecie. Matth.5. Marci 9. Dvŝzną y cie
11: leŝną gdy ie czynimy/ wedłvg rozkazania
12: bożego/ wyznawiałcz ŝię ŝłvgami niepo.

- 13: żytecznymi panv bogv/ byfmy też nale
14: piei czynili/ bofmy też na to powinni. Epac.2.
15: j.Corin.3. Święty Paweł iaśnie okazał
16: y opisał łaskę bożą/ przez którąfmy zba
17: wieni/ Ad Titū 3. mowiącz. Vказаła
18: łię nam dobroć zbawiciela naszego pana
19: boga/ nie z vczynkow śprawiedliwości/
20: ktorefmy czynili/ ale ł fwego miłosierdzia
21: zbawił nas. Tak że my vśprawiedliwie
22: ni łaską iego/ dziedziczy będziemy/ według
23: nadzieie/ żywota wiecznego/ abyfmy
24: odrzvciwfzy wfzyłtki złości y żądze/ trzez
25: wie y śprawiedliwie żyli/ na tym świecie/

strona: B4v

- 1: oczekawiając przyficia bożego/ y żbawicie
2: ła naszego/ pana Chriftvfa. który wydał
3: łam siebie za nas/ aby nas wykvpil od
4: wfzelkiei złości/ á v czynil nas łvd łobie
5: przyjemny/ naśladviający dobrych vczyn
6: kow/ Titum 2. Toć łą iaśne a pocieszne
7: łłowa s.Pawła/ ołafce bożej/ y o dobrych
8: vczynkach/ ktore pan bog przyjmvie od
9: tych wdzięcznie ktorzy pierwei przez wiarę
10: łą vśprawiedliwieni przednim. Takem
11: trzymał o dobrych vczynkach/ y iefzcze
12: trzymam.
13: Nietrzymam ł Pelagiany heretyki/ y
14: zynfzymi odfzczepieńczy który przez vczyn
15: ki dobre/ albo ty ktore łobie wymyflą/ á
16: widzą fię jm być dobre (choć łą przeciw

- 17: przykazaniv bożemv) chcą być zbawieni
18: dyffaiącz wtym/ aby łobie przez nie/ za
19: łwżyli kroleftwo **niebiłkie** [!] / ktore pan bog
20: łwoim wiernym nagotował. A ielzczę
21: nad to/ nie iedno łami łiebie chcą zbawić/
22: ale też y inłze łvdzie/ ktorzy w grzechach
23: łmiertelnych bez wiary vmieraia/ bierząc
24: od nich pyeniądze požiwyenie y ymienie a
25: iednaiącz łobie więłłze potępienie. Mat.23.

strona: C

- 1: O Słowie bozym
2: napisanym.
3: Przymvłszano mię też na to/ nad łvm
4: mienie moie/ abych przyłięgał/ że więłłza
5: mocz ielł vniuerłalis Ecclełie/ to ielł Papieł
6: ka (bomy tak wikładali/ gdim ich oto py
7: tal) niłzi boża y pyłma łwiętego. Ia tak
8: mocnie trzymam y wierzę piłmv łwięte
9: mv/ nieinaczei iedno iakoby łam pan bog
10: oblicznie/ y widomie zemną mowił/ obie
11: czował my/ y rozkazował/ albo łtał przed
12: oczyma moiemi/ czo był obiecał/ to wy
13: pelniaiaącz. Przeł też prawdziwe łłowo
14: boże/ ktore ielł w piłmie łwięтым/ vzna
15: wamy pana boga/ y tam mamy o nim
16: łwiadecztwa/ łzvkać prawdziwego/ bo
17: tam ielł prawda boża/ tam jełł wola boża
18: włżyłłka/ y dobroć/ przykazanie y mił
19: łierdzie boże opifane. Daniel.10.Płal.j.
20: Y wierzę temv mocnie/ y z doctermi pił

21: ma świętego trzymam/ że żadna (by na
22: łtarfza) dawność/ zadny zwyczaj/ żadne
23: Concilia/ Synody y Decrety/krotko mo
24: wiącz/ ani żadny człowiek/ miał kedi/ al

strona: Cv

1: bo może mieć takową mocz/ aby czo mógł
2: przeciw słowv bożemv/ ktore ieft iaśnie/
3: w piśmie świętym okazane/ wstawić/ przy
4: dać/ wiąć/ albo odmienić. Abowim
5: prawdziwe słowo boże/ a piśmo święte/
6: ieft przełożone nad wżysłtki wstawy/ zwy
7: czaie/ by nałtarfze były/ nad Synodi/ Con
8: cilia/ y Decrety/ Bo ieft prawdziwe/ wiecz
9: ne/ nieodmienne/ Efaie 40. Iako sam Syn
10: boży/ raczył o nim powiedzieć/ mowiącz/
11: Math.24. Niebo y ziemia przemienią się/
12: ale słowo moje nigdy się nieprzemieni.
13: Tegoż słowa bożego y piśma świętego
14: świadectwem prawdziwym/ wszelkie rze
15: czy/ Synodi/ Concilia/ wstawi/ y Decrety/
16: ieśli są od boga/ albo od lvdzi wstawione/
17: (ieśli prawdziwe/ potrzebne/ albo nie) mają
18: być doznane/ doświadczone/ y potwierdzo
19: ne/ albo ieśli przeciwne słowv bożemv/
20: mają być odrzvczone.
21: Przez ten ci głos swoi piśma. I. pan bog
22: zna owcze swoie/ Ktore tego iego głofv
23: słvchają/ Ioan.1C. Y oddziela ie od ko
24: złow parżywych/ a niepoślvżnych sło
25: wv iego/ ktorzy wstawy y wymyły

strona: C2

- 1: fwoie/ przekładaia nad fłowo boże/ ob
2: ciężaiącz iemi/ fvmnienia lvdzkie/ vfty
3: iedno boga chwalącz/ a fercze fwoie od
4: niego oddalone maiącz. Efai.23.Math.15.
5: O kościele chrze
6: fcijańfkym.
7: Na tymci fłowie swoim a na piśmie
8: fwiętim/ zbvdował pan bog kościół fwoi
9: prawdziwy/ to ieft/ wierne **chrefcijany [!]** /
10: gdy iemv wierzą/ ktorzy aczkolwiek nie
11: maią mocy/ nad piśmo boże wykroczyć/
12: albo czo inego vftawić/ albo czo odiać/
13: Ale maią fwiadecztwo wydać/ że ieft piś
14: mo fwięte prawdziwe/ á fłowo boże nie
15: odmienne. Tak ci rozvmiał fwięty Av
16: gvftyn/ gdy ty fłowa napifał/ na **preciw [!]**
17: **ko [!]** Manichevfzowi kaczerzowi/ y nafla
18: dowczam iego/ ktorzy niewierzyli Euan
19: geliei fwiętei mowiącz/ Ewangeliei bych
20: nie wierzył/ by mię kościół kv wierzeniv/
21: nieporvfzył/ albo nieprzywodził.
22: Nievczyć nas kościół prawdziwy/ ani
23: przymvfza/ abyfmy weń wierzyli/ ale

strona: C2v

- 1: fwiadczy/ y vkazvie/ abyfmy też fłowy
2: bożemv wierzyli/ iako y on wierzy. Abo
3: wim możność kościelna/ ieft poddana
4: prawdzie bożej/ y od fłowa bożego po
5: chodzi/ ktoremv wierzy.

- 6: Tegoż kościoła chrześcijańskiego/ na
- 7: mocnej opocze pisma świętego zbvdowa
- 8: nego/ prawdziwy biskup/ y głowa/ iest
- 9: pan Chrystus Iesus/ a my iestefmy człon
- 10: ki iego/ a nie żadne inne stworzenie.1. Cor.6.
- 11: Ephe.5. Collo.1.
- 12: O kościele rzymskim.
- 13: Wyznam też to/ yż iako ten kościół
- 14: chrześcijański prawdziwy/ na wierze sło
- 15: wa bożego/ y pisma świętego/ zbvdowa
- 16: ny/ iest rozmnożon po wszystkim świecie/
- 17: także też y wrzymie/ być niektore członki
- 18: tego kościoła Chrystusowego wierzę/ á
- 19: nicz niewątpię.
- 20: O biskupie tego kościoła Rzymskiego
- 21: tak rozumiem/ y tak trzymam/ iestli i ka
- 22: tedry Moizeszowej/ a zewangeliei świętei
- 23: vczy/ albo przykazwie/ mam go słvchać/

strona: C3

- 1: iako samego boga/ by też y sam był zły/
- 2: bo tak nas vczy sam pan Chrystus y: S.
- 3: Paweł Hebre.3. Ephe.6. Tak też o Lv
- 4: trze rozumiem/ o biskupiech/ y o innych
- 5: kaznodzieiach dobrych/ abo złych. Abo
- 6: wim nie dla osoby złej/ ale dla słowa
- 7: bożego prawdziwego/ mam naukę dobrą/
- 8: prawdziwą przyjmować. Ale iestli nie ska
- 9: tedry Moizeszowej vczą/ to iest/ nie wedle
- 10: pisma świętego y Ewangeliei świętei/ al
- 11: bo na czo przymuszaią/ czo iest przeciw

- 12: bogv/ a kv ich łakomstwv/ O tych tak
- 13: í świętym Piotrem rozvniem/ y odpowie
- 14: dam/ Actuū. 5. žem bogv więczei powinien
- 15: być połówfzny/ niżli [!] człowiekowi.
- 16: I święty Paweł to iawnie napifał/
- 17: Galat.1. mowiącz/ by y Angioł znieba í
- 18: ítąpił/ a ynak vczył niżli písmo święte
- 19: vkazvie/ y vczy/ Anathema íeft.
- 20: Znowo chrzczeńczy y zynemi kaczerzmi
- 21: nietrzymam/ ktorzy/ słowem bożym nie
- 22: wftydliwie gardzą/ zowącz ie niemym byd
- 23: łęciem/ y ołowianą regvłą/ a swoie vfta
- 24: wy/ albo wymyfly/ nad nie przekładaiąc/
- 25: y ívmnienia lvdzkie iemi obciążaiącz.

strona: C3v

- 1: De Poenitentia/ to íeft/
- 2: O żałości za grzechy.
- 3: O żałości za grzechy tak trzymam/ iż
- 4: kiedy kto vznawfzy íprzykazania bożego
- 5: swoie grzechy/ íprawego fercza/ obaczy/
- 6: ciężki gniew bozy/ y ítrachy na ívmnieniv
- 7: ma/ dla gniewv bożego/ y przyślęgo dnia
- 8: ładnego/ y vcieka fię do miłofierdzia boże
- 9: go przekładaiąc ie/ nad wzyftki grzechy
- 10: swoie/ a wierzy doftatęcznie/ że mv
- 11: grzechy pan bog/ nierozdzielnie raczy od
- 12: pvfcic/ íefli ivfz zvpełnym vmyflem chce
- 13: ich poniechać/ a wedle przykazania bożego
- 14: żyć/ tedy miewa/ zvpełne/ doftateczne/ a
- 15: nierozdzielne/ odpvfzczenie grzechow wzy

- 16: łtkych swoich/ przez załvgę pana Chri
17: łtvfowę. y mękę iego.
18: A to iest wżyltek grvnth píma świętego
19: żałóć za grzechy/ a wiara w miłofierdziv/
20: a obietniczach nieodmiennych bożych.
21: Stymi nietrzynam/ ktorzy to słowo peni
22: tentia/ zową pokvtą/ albo dofić vczynie
23: niem za grzechy/ y í tego słowa wielki
24: bład vczynili/ y kacerstwo/ y wnym do
25: tych czałow vpornie trwaią.

strona: C4

- 1: O Spowiedzi.
2: O Spowiedzi też trzymam/ ktorą na
3: przod powinien czynić panv bogv/ Przed
4: ktorym/ gdy wyznawam złości moie/ kto
5: re lepiej wie na mię/ niżli ia ie mogę zliczyć
6: albo wyznać/ ferdecźnie żałvię/ zem go
7: rozgniewał/ grzełząc przeciw przykazaniv
8: iego.
9: Wtorą też powinien/ przed bliżnym
10: moim czynić/ to iest/ ieflim go wczym roz
11: gniewał/ albo iaką szkodę vczynił/ mam
12: to przed nim wyznawać/ profić o odpvłz
13: czenie/ dofić mv vczynić za to/ a ziednać
14: się fnim. Math.5.
15: Trzecią spowiedz mogę czynić/ przed
16: mądrym słvgą kościelnym/ nie dla wyli
17: czenia moich grzechow/ ktore są iawno
18: przed panem bogiem/ ale dla rozgrzełzenia
19: słowem bożym wedłvg mocy iemv danei

- 20: y dla navki. Ktoemu rozgrzeżeniv/
21: gdy mię ťvga/ kościelny/ to ieť/ Kapłan
22: rozgrzeża/ tak mam mocno wierzyć/ iako
23: by mię ťam pan bog rozgrzeżał.
24: Mogę mv też to powiedzieć/ o czo mię

strona: C4v

- 1: ťvmnienie gryzie/ dla pocieżenia ť ťłowa
2: bożego/ rozwiązania ťvmnienia mego/ y
3: navki.
4: Navki też od niego niemam ťię w zbra
5: niać/ ale ią mam przyiąć/ gdy mię vczy/
6: iako ťię mam tych grzechow v wiarować/
7: y w inťze więczei nie vpać.
8: Ten bliżni/ ktoręgom obraził/ ieťli go
9: proťzę/ a chcę mv doťić vczynić/ zapłacić
10: ťzkodę/ y przeproťić/ ma mi wedłvg roz
11: kazania bożego odpvćić/ ieťli chce aby
12: my też pan bog odpvćić grzechy iego/ tak
13: iako go w pacierzv proťi/ y ťam ťie ťądzi/
14: mowiącz odpvćić nam/ iako y my odpvćz
15: czamy/ etc.
16: O tych nicz nietyrzam/ ktorzy niech
17: czą rozgrzeżać lvdzi/ wedłvg rozkazania/
18: á ťłowa bożego/ ale im za grzechy każą
19: doťić czynić/ odwodząc ie od miłofierdzia
20: bożego/ y od wiary prawdziwei/ iako by
21: kto był taki na ťwiecie/ ktorzyby mogł doťić
22: vczynić za grzech/ krom pana Chriťtuťa.
23: O Doťić vczynieniv
24: za grzechy.

strona: D

- 1: Wyznam też to/ y tak mocno trzy
- 2: mam/ yż żadne ynże/ dofić vczynienie nie
- 3: ieft/ zagrzechi naże/ iedno pan Chrifus
- 4: Iefus zbawiciel/ y odkvpiciel naż/ ktory
- 5: vmarł dla grzechow nażych/ ofiarowan
- 6: ieft iż sam chciał/ y złości naże sam nofił/
- 7: był vdręczon dla grzechow na fzych y
- 8: vmarł. A ivż więczei nie vmrze/ a śmierć
- 9: mv więczei niebędzie panowała/ y ten sam
- 10: dofić vczynił/ Pom.3. Cfee 2. Bfai.53.
- 11: Mich.7.
- 12: Nietrzymam z nowo chrzczeńczy/ y
- 13: ynżymi heretiki/ y odzczepieńczy wiary/
- 14: ktorzy mowili/ y mowią/ yż niemoże cżło
- 15: wiek mieć odpvłzczenia grzechow tych/
- 16: wktore powtore wpadnie.
- 17: Stymi też nicz nietrzymam/ ktorzy z
- 18: vmyłv grzełzą/ dvfaiącz w fwym niczem
- 19: nym dofić vczynieniv/ nie rozvmieięć/ że
- 20: iedno za ieden grzech/ oicza nażego Ada
- 21: ma/ ani sam/ ani żadny Syn iego/ przes
- 22: cżtery tyfiące lat/ niemogł dofić vczynić/
- 23: iedno sam pan Chrifus zbawiciel naż do
- 24: fić vczynił/ ktory sam siebie/ za nas ofia
- 25: rował/ wdzięczną ofiarą panv bogv.
- 26: Heb.9.

strona: Dv

- 1: O tych też nicz dobrego niechcę trzy
- 2: mać/ ale ie nad inże heretyki gorżze być

- 3: rozvmiem/ ktorzy przes fwoie niepożytecz
- 4: ne pofti y nierozvmne/ fłow bożych na
- 5: daremne brania/ albo mrvczenia/ y inſze
- 6: wymyflne dofić vczynienia/ nie iedno za
- 7: fwoie grzechy/ przeciw piſmv bożemv/
- 8: dofić vczynić chczą/ ale też za grzechy
- 9: inych lvdzi/ żywych/ albo vmarłych/ do
- 10: fić vczynić obiecvią/ lvdzi zwodzącz/ a
- 11: ich potv pożywaiącz obiecviącz im zba
- 12: wienie/ a fami ſobie gotviącz więtfze męki/
- 13: yako to ſam pan Chriftus raczył powiedzi
- 14: eć wewangeliei. Math.23. Y ſtakowy
- 15: mi blvznierzmi nietrzymam/ ktorzy nie
- 16: wftydliwie grzelzą/ na miłofierdzie boże/
- 17: mowiącz/ a wſzak pan bog rozkazał od
- 18: pvfcić/ nie iedno fiedm kroć/ ale fiedmdzie
- 19: fiąt/ y fiedm kroć/ albo ile potrzeba. Mat
- 20: thei 18. Tam pan Chriftus nie o tych ro
- 21: zvmiał/ ani ſwięty piotr o tych pytał/
- 22: ktorzy vpornie na miłofierdzie boże grzelzą
- 23: Ale o tych/ ktorzy ſ krewkofci wgrzech
- 24: vpadną/ vpadſzy ſerdecźnie żalvią/ a ſnie
- 25: go powſtaią/ y grzelzyć przeſtaią/ yako

strona: D2

- 1: piotr ſwięty vczynił/ y Maria magdalena
- 2: ktorei pan Chriftus rzekł Luce 7. wiara
- 3: twoia (a niedofić vczynienie twoie) ciebie
- 4: zbawiła/ idz w pokoiv/ a niegrzelz więczy/
- 5: ktora potym na pvſzczy mieſzkała/ ſtrzegącz
- 6: fię grzechv/ ile nawi czci mogła.

- 7: Ci też są S Kaimem/ y zivdałzem/ na
8: drodze potępienia/ którzy rospaczącz/
9: przekładaia grzechy swoie/ być więtfze/
10: niżli miłofierdzie boże/ nieogarnione/ iako
11: czynił Cayn/ y Ivdas/ adla tego są potę
12: pieni. A Piotr święty iest zbawion/ który
13: przekładał/ być więtfze miłofierdzie boże/
14: niżli grzechy iego/ w ktore był i krewkofci/
15: dla boiazni śmierci vpadł/ tak y on yawno
16: grzeźnik/ był vśprawiedliwien. Luce 18.
17: O Kłatwie/y o iawnym
18: rozgrzeźzeniv.

- 19: Wyznam też y tak trzymam/ wed
20: łvg S.Pawła **nawki** [!] / 1.Corin.5. y Con
21: cilium Moldeńkiego/ yż ma być kłatwa
22: iawna/ na ty/ którzy iawnie grzeźą/ nad
23: przykazanie boże/ gdy ich vpominaia/

strona: D2v

- 1: niechzą prześać grzeźyć/ albo się niedad
2: zą vpominać/ iako są iawni czvdzołźni
3: czy/ mężobocze/ Lifniczy/ Fałzerze/ krzy
4: woprzyfięczy/ święto kvpczy/ iawnie
5: wniczyftych grzechach żywiączy/ nad
6: wolą bożą/ y infzy/ maia być wyrvczeni
7: śpółpółstwa zborv chrześcijańkiego/ iako
8: parzywe owcze/ yfz śwowolnie y iawnie
9: grzeźą/ a kofcioł boży z garfzaia. j Corin.5.
10: 1.Timo.1. Ale gdy się vznaia/ y prawd
11: ziwie żałvia/ y w liczbę chrześcijanow być
12: przyięci żadaia/ á polepfzyć się chczą/ y

- 13: polepszą się/ mają być między kościoł zbo
- 14: rv chrześcijańskiego przyięci.
- 15: Dla dłuvgv/ yż niema fkađ/ albo czym
- 16: vbogi człowiek zapłacić a fnać niepowin
- 17: nego/ iako dla święto pietrza/ kolędy/ y
- 18: inych niepowinnych wymyśłow/ nieczy
- 19: tałem tego wpiśmie świętym/ aby dla tego
- 20: miano vbogiego człowieka kłać/ albo mv
- 21: świętości kościelnych dla tego bronić.
- 22: Ale według bożego rozkazania/ Pom.5.
- 23: j.Corint.15. 2. Corint.5. á chrześcijańskiej
- 24: miłości/ nie iedno mv mamy odpvćić/
- 25: ale go też wípomocz y założyć/ aby niezginął

strona: D3

- 1: nasz brat/ dla ktorego pan Chrystus iest
- 2: zmarł chcemyli/ aby też nam pan bog
- 3: odpvćić winy nasze/ yako go prolimy w
- 4: pacierzv/ y famy siebie fadzimy. Math.6.
- 5: O Chrzcie świętym.
- 6: Aczkolwiek mię o chrzcie niepytano/
- 7: ani też między innymi artykvły omieniono.
- 8: Ale y tego niechcę przemiłczyć/ bo znowo
- 9: chrzczency niechcę żadnego porozvmienia
- 10: mieć/ a czo o chrzcie trzymam krotko chcę
- 11: okazać.
- 12: Przykazania pana Chrystwowe/ w piśmie
- 13: naznaczone/ y opisane/ kv naszej nawcze/
- 14: mamy chować/ a według naszej możności
- 15: pełnić. Chrzest święty iest wstawion/ y
- 16: przykazan/ od pana Chrystufa. Przeto

- 17: iefli chcemy być chrześcijany/ mamy fię
18: chrzcic/ wimię oicza/ y Syna/ y ducha
19: fwiętego. Math.et Marci vltimo.
20: Ato fą fłowa pana Chriftofowe/ ktore
21: Apoftołom mowił/ idczie/ po wfzyftkim
22: fwiecie/ powiedaicie ewangelią falki moiei/
23: wfzyftkim lvdziom/ chrzcząc ie wimię

strona: D3v

- 1: oicza/ y Syna/ y ducha fwiętego. Kto
2: v wierzy a będzie ochrzczone/ ten będzie
3: zbawion.
4: Atak chrzeft fwięty/ iefci znak wido
5: my/ niewidomei falki bożej/ na fwiadcze
6: two dany odpwfczenia nafzych grzechow
7: y dania ducha fwiętego.
8: Maczanie/ albo zanorzenie w wodzie
9: dziecięcia/ znamionvie zgładzenie/ a vmart
10: wienie grzechv pirworodnego.
11: Wynorzenie/ albo wjmowanie zwody/
12: znamionvie przyętego człowieka/ w falkę
13: bożą/ ziednanego zbogiem oiczem/ y/ Sy
14: nem/ y/ dvchem fwiętym.
15: Przes chrzeft/ pan bog/ ofiarvie nam/
16: ten znamienity fkarb/ falkę fwoię/ ktorą
17: nam dawa/ á zgrzechv pirworodnego
18: oczyfcia.
19: Ale krotko mowiąc tak rozvmiem iż
20: przes chrzeft fwięty. j. Naprzod bywaią
21: nam odpwfczone grzechy nafze/ iako o tym
22: fwięty piotr fwiadczy/ mowiąc/ niechai

23: będzie każdy z nas ochrzczone/ dla odpwiz

24: czenia grzechow.

25: 2. Bywa nam dan dwch swięty/ ktory

strona: D4

1: ciało/ y dwizę nafsę/ kv miłosci bożej/ y

2: pełnieniv przykazania bożego pobvda.

3: 3. Bywa dane nam vřprawiedliwienie/

4: a pana Chriřtvfa na fię bierzemy. o tym

5: S.Paweł piřze Gal.3.mowięcz/ ktorzyřcie

6: fię wimie Chriřtvřowe ochrzcili Chriřtv

7: řafcie na fię wzięli/ y oblekli.

8: 4. Przes chrzeřt řtawamy fię nowym

9: řtworzeniem/ przes odnowienie/ zwody/

10: y z dvcha swiętego/ yř grzech nafs řtary pi

11: erworodny/ bywa zgřadzon/ řktorym fię

12: rodzim. Acřkolwiek zakał niebywa zgřad

13: zon/ y řadza/ dla řkařzonego grzechem

14: przyrodzenia/ ale przes ochrzczenie/ nieby

15: wa policzon za grzech. Tak o chrzcie swię

16: tym rozvmiem/ y trzymam.

17: O wiečerzy pańskie.

18: To teř iawnie wyznawam/ y tak trzy

19: mam/ o wiečerzy pańskie/ to iest/ o ciele y

20: krwi pana nafszego Ieřvfa Chriřtvfa/ yako

21: on řam řřtawić raczył/ y kořcioł swięty

22: Apořtolřki chrzeřcijańřki/ trzymał y trzy

23: ma/ yako Ewangeliřtowie/ y Paweł S.

strona: D4v

1: piřmo nam o tym/ y navkę řřtawili.

2: O tei řřtawie řřtatecznego řestamenty pa

- 3: na Chrystwłowego/ kofciołem prawdzi
4: wym chrześcijańskim/ tak mocno trzy
5: mam/ że żadne Concilium/ Synodus/
6: Decreta/ ani żadna dawność/ albo też
7: zwyczaj/ może mieć takową moc/ aby
8: testament pana Chrystwłow/ mógł prze
9: mienić/ przydać/ albo czo odiać/ y też
10: kalfować.
11: Gdyż testamentv człowieka/ po smi
12: erci tego/ ktory y czyni/ niemoże iny czło
13: wiek/ kalfować albo złamać/ Daleko wię
14: czei Testamentv bożego/ ktoremv sam pan
15: bog rozkazał nicz nieprzydawać/ ani v
16: imoniować [!] / by też y Anioł z nieba vfta
17: wił/ albo przykazał inaczei/ niemamy go
18: słvchać. Galath.1. Hebre.9. Devtero.
19: 4. et 12. Apocalip.22. Ale tak iako wiecz
20: na niesmierna mądrość sam pan Chrystvs
21: vftawił y rozkazał/ Apofstolowie vczyli/
22: y kofcioł prawdziwy chrześcijański trzy
23: mał/ y ielzczę trzyma/ mamy trzymacz.
24: Stemi nietrzymam/ ktorzy na swoie
25: więtfze potępienie/ przeciw vftawie Chri

strona: E

- 1: stvła miłego/ piłmv świętemv/ y kofcio
2: łowi chrześcijańskiemv/ smieli/ niewstydli
3: wie zgwałcić/ Testament boży/ y część testa
4: mentv bożego odiać/ lvdziam chrześcijań
5: kim. Gdyż pan Chrystus/ wżyfłkim
6: ten Testament/ raczył zoftawić/ ciało y

- 7: krew swoię naświetszą/ kv pożywaniv/ y
- 8: odpvfzczeniv/ grzechow nałzych.
- 9: Tvć niewłtydliwi gwałtowniczy/
- 10: Testamentv bożego/ fzczyre á prawdziwe
- 11: słowa boże/ y piłmo święte/ na rozvmny
- 12: swoie wykrącaia/ mowiącz do prołtych
- 13: lvdzi/ gdzie iest ciało tv y krew. Drvdzy/
- 14: Chrıstvfowe prawdziwe/ a nieodmienne
- 15: słowa/ tak głofvia/ toć iest krew moia
- 16: nowego testamentv/ piyciełz łtego włzyfczy
- 17: (wykręł) włzyfczy/ to iest wy włzyfczy
- 18: kapłani.
- 19: Na pirwłze wykrety
- 20: ich odpowiedz.
- 21: Gdzie iest ciało/ tv y krew/ Iełłize tak
- 22: roźvmieią słowa pana Chrıstvfowe/
- 23: czemułz na nich łami gwałtowniczi Tełta

strona: Ev

- 1: mentv bożego nieprzełtawaią/ ale poded
- 2: wiema ofobamy przyjmvia/ a czo dalei
- 3: rzękę [!] / niełpotrzeby/ ale dla nędźnego [!] gro
- 4: łza/ ciało y krew bożą/ w vłta plvgawe
- 5: bierzą/ y na droźdze ładzaia/ przypifviačz
- 6: panv Chrıstvfowi/ (ktory iest niełmierna
- 7: mądrołć) niewmieiętnołć. Gdyłz on tak
- 8: racził vłtawić/ Apołtołowie tak rozdawa
- 9: li/ wedłvg navki bożej/ y kołcioł prawđ
- 10: zivy chrzełcijańłki/ tak trzyma.
- 11: Na wtore wykrety
- 12: ich/ odpowiedz.

- 13: Piycie łtego wřzyfczy/ to iełt kapłani/
14: bo iedno tam kapłani byli/ tedy teź tak fię
15: rozvmie/ poźywaicie tego wřzyfczy/ to iełt/
16: (iako wykręcaią) wřzyfczy kapłani. Tedyć
17: by grzełzyli kapłani boźy/ Apołtołowie S.
18: yź inym łvdziam rozdawali/ gdy iedno im
19: łamym pan Chriłtus dawał/ y zołtawił/
20: tedyć by y infzy kapłani grzełzyli. gdy łvd
21: ziam ciało boże rozdawią. Ałnać by y kołci
22: oł chrczełcijańłki grzełzył/ gdy od dawnych
23: łat/ pod obiema ołobami przyjmował/ y przyjmvie

strona: E2

- 1: ciało y krew bożą. A łą tego v nas wpol
2: łzcze pewne znaki/ bo dawaią ielzcze/ pro
3: łtym łvdziam/ pić ł kielicha/ nie krew bo
4: żą/ ale prołtą wodę/ a bogatłzym wino/
5: nie włtydliwie á iawnie łvdzie zdradzaiącz.
6: Item/ Stoi teź dalei w łetamencie
7: bozym. Math.26.
8: To picie iełt nowi łetła
9: ment/ w moiei krwi/ kto
10: ra za was/ y za wřzyłtki
11: łvdzie bedzie wylana/ na
12: odpvłczenie grzechow.
13: Toć iałnie łetament boźy okazvie/
14: yź nie iedno kapłanom/ ale wřzyłtkim wi
15: ernym chrczełcijanom/ pan Chriłtus roz
16: kazał poźywać ciała/ y krwi łwoiei/ kto
17: ra nie iedno za kapłany ale za wřzyłtki wi
18: erne łvdzie/ miała być wylana/ na od

19: p[er]w[ie]czenie grzechow.

20: Ap[osto]łowie kapłani boży/ gdy tę

21: nakę wzięli z w[ie]t pana Chr[ist]w[ol]owych/

strona: E2v

1: nie famić tego pożywali/ ale w[sz]y[st]kim

2: l[ud]ziam ciało y krew bożą rozdawali/ y

3: infzy ich namia[ist]kowie/ ko[ści]oła **prawdzi**

4: **wego** [!] chrzescijańskiego/ y tak iefc[ie] roz

5: dawaią.

6: Drvdzy tak ni rozvmnie mowią.

7: Skwalniała by krew boża/ d[ł]wgo ią cho

8: waiącz/ albo by fię rozlała/ niofącz/ albo

9: iadącz do niemocznego.

10: Nierozkazał ci pan Chr[ist]us/ krwie y

11: ciała swego na[świę]t[ego]/ chować w klat

12: cze/ albo zamykać w s[ł]wie/ albo ie też

13: iedno na m[is]zy **po[świę]cać** [!] / albo rozda

14: wać/ bo ie sam przy wieczerzy rozdawał/

15: y święty Paweł tak napisał/ 1.Corint.11.

16: Ale na w[ie]lkim wczciwym mie[is]czw/ gdzie

17: kto po[że]da przyi[ac] / mo[że] być po[świę]czo

18: no s[ł]owem bożym/ y rozdawano/ na od

19: p[er]w[ie]czenie grzechow/ a zw[ia]lzcza gdy kto

20: niemo[że] na pocziw[ie] mie[is]cze do ko[ści]oła

21: przyć. A tak go ni[er]zeba w s[ł]wie cho

22: wać/ aby ono za nas czw[ł]o/ ale my mamy

23: czw[ł] / wed[ł]vg rozkazania Chr[ist]w[ol]a mi[ł]o

24: go/ bo niewiemy cz[as]w/ dnia/ ani godziny/

25: niemoczy y śmierci na[is]zei/ zaw[ż]dy mamy fię wiarować grzechw.

strona: E3

- 1: Drvdzy tak fię wymawiaią ftego vczynkv
- 2: złego/ mowiaącz/ cchłopi [!] wąłow niego
- 3: lą etc. A iż chłop wąfa nieogolił/ więcz
- 4: mařz dla tego złamać teřtament boży/ Apo
- 5: ftołowie fnać wąłow niegolili/ a wzdyc
- 6: Teřtamentv bożego niełamali/ łami po
- 7: żywali krwi y ciała bożego/ y innym roz
- 8: dawali.
- 9: Y wiele inych wykrętow czynią/ wy
- 10: mawiaiaącz fię ftego vczynkv złego/ iż
- 11: zgwałcili Teřtament boży/ za czo ie będzie
- 12: ftego ładził pan bog wfzechmogący/ ja
- 13: na tym dofić mam/ że tak trzymam/ yako
- 14: pan Chriftus vřtawił/ wpiřmie fwiętym
- 15: opifano/ y iako kořcioł chrzeřcijańki
- 16: prawdziwy/ aż do tych czałow trzyma/ y
- 17: będzie trzymał aż do kończa fwiata.
- 18: O Ceremoniach/ y vřta
- 19: wach kořcielnych/ zwierzchniei
- 20: chwały bożej.
- 21: O Ceremoniach albo vřtawach kořciel
- 22: nych/ ktore nie łą vřtawione przeeiw [!] fło
- 23: wv bożemv/ ale dla tego/ aby wřzyřtko

strona: E3v

- 1: w kořciele rządznie było/ 1. Corinth.14. trzy
- 2: mam/ iako łą zgodliwe fpiewania/ przed
- 3: kazanim/ y po kazaniw/ ktorym mamy
- 4: chwalić zgodliwie pana boga/ y dzięko
- 5: wać mv łą [!] dobroci iego/ pobvdziaącz
- 6: vmyřły nařze/ kv pilnemv fřvchaniv fło

- 7: wa iego. Ale takowe wstawy niemaia
8: obwięzować/ fvmnienia lvdzkiego/ choc
9: też według czaſv/ albo mieſcza/ będą
10: opvfzczone/ nie z gardzenia/ albo ſpogor
11: ſzeniem/ bo by tym obyczaiem grzeſzyli
12: ſmiertelnie/ ktorzy by ie opvfzczali/ Ale
13: gdy od lvdzi ſa wstawione/ tak że też od
14: lvdzi mogą być przemienione/ albo opvfz
15: czone/ mowie/ według czaſv potrzeby/
16: mieſcza y też lvdzi.
17: O Swietych/ żywych/
18: y zmarłych.
19: Wyznam też to/ y tak trzymam/
20: o ſwiętych żywych/ y też czeſną ſmiercią
21: zmarłych/ iż ie pan bog miłwie/ dla ich
22: wiary/ a zowie ie przyjacielmi ſwymy/ bra
23: cią/ matką/ y ſioſtrami/ ktorzy ſłvchają

strona: E4

- 1: ſłowa bożego/ á czynia wolę bożą. Io
2: an.15. Math.17. Zowie ie też przybytkiem
3: dvcha S.1.Corint.6. Roma.1. Tych
4: wiary mam naſadować/ a ſamego pana
5: boga chwalić w ſwiętych iego/ y ſamemv
6: ſłvżyć. Pſal.vltimo. Math./. Z żywy
7: mi ſwiętymi mam ſię weſpołek modlić do
8: pana boga/ iako on ſam nas raczył nav
9: czyć w modlitwie ſwoiei. Math.6.
10: Vmarłych ſwiętych ſobie za opiekvnv/
11: ani za prokvratory nie obieram/ iedno
12: ſamego pana Chriſtva/ o tym S.Ian

- 13: piŕze 1.Ioan.2. mowiĄcz/ yefli kto zgrefzy/
14: mamy przyczynę prawdziwego/ do boga
15: oicza/ Iefvfa Chriftvfa Œprawiedliwego/
16: ktory Œię przyczynia za grzechy naŒze/ y
17: wŕzyŒtkiego Œwiata. Yako y Œwięty Chri
18: Œoftomus piŕze Homil.6. de profectu Euan
19: gelij. mowiĄcz/ do boga patronow/ albo
20: opiekvnov niepotrzeba/ iedno wiary zv
21: peŕnei/ á Œercza naboŒnego. S.Ambroŕzy
22: teŒz o takich piŕze in Epiftolam ad Rom.ca
23: pi.1. ktorzy pana boga wŕzechmogĄcego
24: przyrownywaiĄcz panv Œwieczkiemv mo
25: wiĄ/ tak iako do pana/ trzeba przyczynić

strona: E4v

- 1: cze ŒaŒkawego/ tak teŒz y do boga.
2: Pan Œwieczki niewie/ niŒ przed nim
3: powiem/ czego mi potrzeba/ aŒ mię pierwei
4: przed nim opowiedzĄ/ przyŒtępv czyniĄ
5: abo Œię teŒz za mnĄ przyczyniĄ.
6: Ale pan bog/ wie wŕzyŒtko/ niŒli go
7: oczo proŒim/ a nie iedno vczynki/ ale y
8: pomyŒlenie naŒze/ nie ieŒt Œadne Œtworzenie
9: tak miŒofierne [!] / y kv wyŒtvchaniv ŒkŒon
10: nieiŒze/ iako Œam pan bog/ bo tym Œam
11: Syn boŒy Œwiadczy Ioan.15. mowiĄcz/
12: Oczokolwiek będziecie proŒić oicza mego
13: niebieŒkiego/ w imię moje/ da wam/ y
14: przykazvie mowiĄcz/ proŒcie/ otrzymacie/
15: á wezmiecie. Toć do nas Œywych raczy
16: mowić/ á nie do vmarŕych/ o ktorych tak

- 17: ĩkołciołem trzymam/ yż odpoczywaią w
18: pokoiv dvlze wiernych vmarłych lvdzi. A.
19: Iefli vmarli wiedzą/ albo dvlze ich/
20: czego tv nam potrzeba/ otymem piłma nieczytał.
21: O pannie Mariei.
22: O nabogoławnieifzei pannie Mariei
23: matcze bożej/ vcżliwiem zawżdy rozvmiał/

strona: F

- 1: y dziś rozvmiem/ y trzymam/ yż panv
2: bogv ieft wdzięcznieifze łtworzenie iego
3: nad infze łwięte boże/ Abowim ią nad infze
4: więczy pan bog vmiłował/ że ią matką
5: Synowi łwemv obrał/ y tvdzież dla wia
6: ry iei/ łkoro v wierzyła/ y połelłtwv przyz
7: woliła/ poczęła Syna bożego/ y porodzi
8: ła. A iako przed porozenim była/ tak że
9: też y po porozeniv/ z ofobliwego darv
10: bożego czyłtą panną zołtała.
11: O połciech.
12: O połciech tak rozvmiem/ iż człowiek
13: chrzełcijańłki włzelki/ nie iedno od zbytne
14: go picia/ albo iedzenia/ ale też od łłego
15: vczynkanv/ złei myłli abo požadania/ prze
16: ciw przykazaniv bożemv/ kaźdego dnia łię
17: ma połcić. Od zbytneego picia y iedzenia/
18: łam pan Chriłtus nam ten połt vłtawił y
19: przykazał/ Lvce.21. mowiącz. powłciągai
20: cie łię/ od obzarłtwa y piańłtwa etc. od
21: prołnych łłow od złych żądz/ myłli y
22: vczynkow/ napiłano wdecreciech/ o tym

23: poście/ de confecra.diftin.5. a fą łłowa S.

strona: Fv

- 1: Avgvłtyna/ Ktory tak mowi/ powścię
- 2: gać fię od złości/ y nie rządnych roškołzy/
- 3: tego fwiata. to iest połt wielky etc.
- 4: O roznołci pokarmow.
- 5: Roznołć pokarmow/ ktorego dnia czo
- 6: mamy ielć tacż nie iest w piłmie opifana/
- 7: żeby ieden pokarm (ktorego człowiek poży
- 8: wa wedłvg potrzeby/ dziękviącz panv
- 9: bogv/ że mv gi raczył dać kv pożywieniv/
- 10: y zachowaniv zdrowia fwego) był gorłzy
- 11: albo grzełznieifzy niżli drvgi/ o tym piłma
- 12: żadnego niemałz. I tak to rozvmiem/ że
- 13: więczei grzełzy przeciw panv bogv/ ten
- 14: ktory/ pokarmy łwymi naznacżonymi/
- 15: czyni obzarłtwo/ niemiernie ich pożywa
- 16: iącz/ albo opilłtwo/ niżli ten/ ktory ie to czo
- 17: ma/ miernie a zdobrym łvmnieniem/ dzięk
- 18: viącz panv bogv za to, czo mv racził dać.
- 19: Pan Chrifus to łam raczył powied
- 20: zieć/ Math.15. mowiącz/ nie toć czo w vłta
- 21: kładą/ czyni grzełznego człowieka/ ale czo
- 22: z vłt pochodzi, y łwięty Paweł tak napifał
- 23: Roma.14. krolełtwo boże nieiełtci picie/
- 24: albo iedzenie/ to iest nie wtymci zależy/ iefli

strona: F2

- 1: ty łliedz ielz/ ryby/ miefo/ albo gomolkę/
- 2: alec iest vłprawiedliwienie nafze/ przes
- 3: wiarę/ pokoi w łvmieniv a wefele w

- 4: dvchv świętym. A obieranie y rozność
- 5: wpokarmiech/ czałiech/ y wedniach zowie
- 6: S. Paweł navką dyabelską.1.Timo.4.
- 7: Ten też poft/ ktory na każdy dzień
- 8: bywa/ wmiernym iedzeniv y piciv/ dla
- 9: powściągliwoſci ciała naſzego/ a dla lepſei
- 10: chvci/ a ſprawności kv rozmyſlaniv/ y
- 11: poięćiv navki ſłowa bożego/ chwałę y
- 12: trzymam. Ale poſzczącz ſię/ żeby mógł za
- 13: grzechy doſić vczynić/ albo że by to vmar
- 14: łamv/ ktoremv nieboſzczykowi świętemv
- 15: była poſłvga/ tegoć wpiſanie nienaidvię.
- 16: O Slvbie/ zakonv
- 17: Chrzefcijańſkiego.
- 18: O Slvbiech tak rozvmiem/ iako mię
- 19: piſmo ſwięte vczy/ to czoſmy na chrctie
- 20: ſlvbowali/ y też ſię wyrzekali/ abyſmy
- 21: wedłvg przemoſzności naſzei/ vczynkiem
- 22: pełnili. Słvbowałem w pana boga wier
- 23: zyc niemieć nadeń boga inego/ wyzna

strona: F2v

- 1: wałem go być w troiczy iedynego/ ſlvbo
- 2: wałem mv miłość/ boiazń/ y poſłvſzeńt
- 3: wo/ iego przykazaniv.Odrzekałem ſię
- 4: diabła/ y vſzytkich vczynkow/ y też
- 5: wymyſłow iego/ ktore ſą przeciw piſmv
- 6: świętemv. Powinienem ty ſlvby/ wed
- 7: łvg przemożenia mego/ ſpomoczą bożą
- 8: pełnią. Tak że też rozvmiem/ y o ſlvbiech
- 9: albo obietniczach/ ktore ſlvbviem naſze

- 10: mv bliźniemv.
11: Infze flvby albo obietnicze/ ktore fą
12: przeciw panv bogv/ y blizniemv nařzemv/
13: albo niefą w mocy nařzei/ natyfmy nie
14: powieni/ tak iako w dekreciech napifano
15: 22.c.4. wezłei obietniczy/ zmieñ woła a
16: czoř niebacznie/ bez dobrego rozmyřlenia/
17: y grvntownego poradzenia flvbował/ a
18: byř tego niepełnił abowim zła ieřt wřzel
19: ka obietnicza/ ktora zgrzechem bywa wy
20: pełniona/ y mądry Salomon tak napifał/
21: Szalona á nie zwiary obietnicza/ ieřt
22: mierzona przed panem bogiem. Eccle.5.
23: O Czyřtořci panieřkfiei.
24: O czyřtořci tak rozvmiem/ acřkolwiek

strona: F3

- 1: nie ieřt boże przykazanie/ A wřzak że komv
2: ten dar bořki ieřt dan/ ma gi barzo pilnie
3: chować/ ktora nie iedno vcřzynkiem/ ale teř
4: myřlą nerządną [!] y pořądanim bywa
5: řplugawiona.Sam pan Chriřtus to ra
6: czyř powiedzieć mowiącz/ Math.5. yeřli
7: kto wezrzy na niewiařte/ a pořąda iei w
8: vmyřle řwoim/ ivř popełnił czvdzołřstwo
9: w řerczv řwoim. Niechai że fię kařdy/
10: wtych řłowiech obezry iako we zwiercied
11: le/ a řwoie panieřřtwo rozważy. O tym
12: teř řzofte y dzieřięte przykazanie boże vcřzy/
13: abyřmy nieczřynili grzechv nieczřiftego/ ani
14: řądali.Swięty Paweł o řobie piřząc mo

- 15: wi Roma. 7. Niewiedziałem aby żądli
16: wość cieleftna grzech był/ bych fię był
17: Íprzykazania bożego nienavczył/ ktore
18: zakazvie mowiącz/ niepożądai. Ale kto
19: tego darv bożego niema/ lekarftwo ma
20: przyiąć/ przeciw grzechv/ ktore vkazał S.
21: Paweł 1.Corin.7. mowiącz/ dla v wiaro
22: wania od nieczyftego grzechv/ niechai
23: każdy íwoię włafną żone ma. Tvć wízyft
24: kim pofpolicie rozkazał y navkę dał/ zad
25: nego ítađła niewymviącz/ ktorzy niemaia
26: oľobliwego darv bożego.

strona: F3v

- 1: Stymi nietrzymam/ ktorzy zwierzch
2: nią poftawą/ y odzienim/ okazvią czyftość
3: ale na vmyfle y na vczyinkach/ nad niero
4: zvmne beftye íą pľotliwfy/ Małżeńftwem
5: íwięty m gardząc/ a w nieczyftoći y
6: czvdzoľoſtwie íwoi żywot trawiącz. O
7: ktorich íafnie napifał Paweł S. Czvdzo
8: łozniki/ a nieczyfte ľvdzie/ będzie frogo
9: íądził pan bog. Heb. 13.
10: O poſľvźeńftwie.
11: Wyznam teź to/ y tak o poſľvźeńft
12: wie trzymam/ źem napirwei powinien być
13: poſľvźny panv bogv/ y íego przykaźaniv.
14: Potym teź tym ktore mi pan bog dał/ y na
15: demną przeľożył/ íako íeſt ociecz/ matka/
16: vrząd íwiczki/ y tym ktorzy íą przeľożeni
17: w ſľowie bozym/ y w navcze/ wedľvg

- 18: rozkazania S.Pawła/ dwoiakiei czci godni
19: fą.1.Timo.5.
20: Ale iesli by czo przykazowali/ albo na
21: czo przymvřzali/ czo by było/ przeciw panv
22: bogv/ y pifmv świętemv/ niepowinienem
23: ich słvchać/ y tak świętym Piotrem trzy

strona: F4

- 1: mam/ zem pana boga/ więcej powinien
2: słvchać/ niżli człowieka/ I Daniel prorok
3: boży tak vczyził/ gdy go krol babilońki
4: przymvřzał/ aby Bałwana **chwalił** [!] / ale
5: on odpowiedział mowiąc/ pana boga
6: łamego chwale/ abowim iesł bog żywią
7: czych/ ale ten słvp nie iesł bog/ eiufdē.14.
8: Lepřze iesł poślvřzeństwo słowv bożemv/
9: niżli ofiary/ krotko mowiąc/ kto słvcha
10: słowa bożego/ a chowa przykazanie iego/
11: niezblądzi od sbawienia wiecznego.
12: O odpvřciech.
13: Wierzęteż y trzymam tak mocnie/ yż
14: od czałv objawienia Ewangeliei świętei/
15: mamy odpvřty dořtateczne miłořciwe
16: lato/ od łamego pana Chriřtvła nawyřze
17: go biřkvpa/ dane/ ktory łam siebie ofiario
18: wał bogv oiczv/ oczyřcił řvmnienie nařze/
19: od vmarłych vczynkow/ kv słvźbie bogv
20: żywiątzych/ Heb.9. A iż to řczyra praw
21: da iesł/ fą na to iařzne liřty Syna bożego/ y
22: Pawła S. y inych Apořtołow (niebrewe/
23: iako zową) ale dłvgie dořtateczne liřty/

strona: F4v

- 1: piśmo czterech EwangeliŃtów/ **[pieczęciant [!]**
- 2: pewnymi/ y prawdziwymi/ to ieŃt Ń Ńwią
- 3: toŃciami koŃcielnymi/ Są teŃ y były nato
- 4: wielkie/ to ieŃt piśmo wŃzyŃtkiego Ńtarego
- 5: y nowego zakonv/ y wszyŃtka biblia.
- 6: Ktore nie za Ńadne pieniądze/ ale darem Ńą
- 7: zŃaŃki **baŃei [!]** dane/ nie iedno e rzymie/ ale
- 8: na wŃzelkim mieŃczv/ gdzie iedno Ńie zeŃŃoŃci
- 9: vznamy/ ŃerdecŃnie ŃaŃwiemy/ a wiarą y
- 10: zvpełnym Ńercem Ńię do pana boga nawro
- 11: cimy/ w iego obiętniczach/ y miŃŃierdziv
- 12: nadzieię maiącz zvpełną/ tedy wezmieni
- 13: doŃtateczne odpvŃzczenie grzechow naŃzych
- 14: a nierozdzielnie/ od meki y od winy/ dla
- 15: ChriŃtvŃa pana naŃzego miŃŃociwego/
- 16: Syna boŃzego.O tychci ia odpvŃciech trzy
- 17: mam mocnie.
- 18: O czyŃczv.O czyŃczv teŃ to trzymam/ gdy oczyŃ
- 19: cim zgrzechow/ przes wiarę naŃzę/ y miŃ
- 20: Ńierdzie boŃe/ Ńvmnienie naŃze/ żywiemy
- 21: wpcieŃzeniv Ńpokoiniego Ńvmnienia/ y w
- 22: weŃelv dvcha Ńwiętego/ To ieŃt czyŃcieć.

strona: G

- 1: Bo nas pan bog/ tv na tym Ńwiecie oczyŃ
- 2: cia zgrzechow naŃzych/ przes wiarę naŃzę.
- 3: I iedno ty dwie drodze raczyŃ powiedzieć/
- 4: kto v wierzy/ a będzie ochrzczon będzie
- 5: zbawion/ a kto nie v wierzy ten będzie
- 6: potępion.Math.22. Marci.16.

- 7: Srymi [!] nicz nietrzymam/ ktorzy wŕzech
8: mocnoŕci bożej vrągaią/ mowiącz żeby
9: pan bog niedoŕtatecznie grzechy odpvŕz
10: czał/ powiedaią że winę na tym ŕwiecie
11: odpvŕci/ ale mękę na onym ŕwiecie mvŕi
12: odcirpieć/ albo za darem kto iny mvŕi
13: dofić vczynić, a to fałŕz. I ŕtymi nietrzy
14: mam/ ktorzy fałŕzywie ŕtoŕvią piŕmo S.
15: wyciągaiącz ie na ŕwoi wymyŕlony czyŕ
16: ciecz. Math.5. Niewynidzieŕz aź zapłaciŕz
17: do namnieiŕzego pieniądza. Math.12. kto
18: blvzni przeciw dvchv ŕwiętemv/ nie od
19: pvŕzczą mv/ ani tv/ ani na onym ŕwiecie.
20: Czo S.Marek wykłada ca.3. mowiącz/
21: kto blvzni przeciw dvchv S. niebędzie
22: mv na wieki odpvŕzczono.
23: Wŕzelkiego człowieka/ iaki vczynek ieŕt/
24: ogien doŕwiadczy.1.Corin.3. Stoŕvią teź
25: tv ŕłowa Ioba/ ktory leżącz wogniv

strona: Gv

- 1: żywy mowił/ do braciei żywei/ zmiłvicie
2: ŕię/ zmiłvicie ŕię/ nademną acź nicz/ wy
3: przijaciele/ moy/ bo mię pan bog dotknął
4: moczą ŕwoią/ y inŕze mieŕcza. Ktore wy
5: kładaiącz żadny Doctor nieczyni zmienki
6: oczyŕczv/ krom przewrotnych mnichow/
7: ktorzy na tym złym grvncie/ a niepew
8: nym/ zbvdowali wŕzyŕtki kłafztory ŕwoie/
9: y tą ŕzkodliwą wędą/ nie iedno proŕtych
10: lvdzi/ ale teź Czefarzew/ Krolow/ Xią

- 11: żąt/ y inych panow/ bogactwa do fiebie
12: przyciągnęli. Tak barzo ie na imieniv/ y
13: namaiętnościach ogolili/ że też Czeſarze/
14: Krolewie/ Xiążęta/ y ini wielczy panowie/
15: rozdawfzy proźnwiączym lvdziam **maiet**
16: **nofei** [!] ſwoie/ mvſzą ſpoddanych ſwoich/
17: nieſnoſne czła/ pobory/ czopowe/ rogo
18: we/ Stołowe/ domowe/ Słodowe/ bro
19: gowe/ y ine podatki wyciągać/ chcząli
20: wedłvg łtanv ſwego poćciwie. a doſtatecz
21: nie żyć. I tegoż ſwego wymyſlonego
22: czyſczv/ choc nie ieſt żadny członek wiary/
23: aż do przelania krwi chrczeſcijańkiei/
24: ſwoią moczą/ a okrvcieńſtwem/ bronią.
25: Powiedaią żeby Syna bożego wemſzy

strona: G2

- 1: ſwoiei ofiarowali/ za dvſze lvdzi vmarłych
2: ktore ſą wczyſczv/ y za grzechy ich/ a to
3: fałſz/ bo Syna bożego niemogą ofiario
4: wać/ gdyż on ſam fiebie ivſz raczył ofiario
5: wać dla grzechow naſzych/ Raz vmarł/
6: a ivſz więczei nie vmrze a Paweł S. ad He
7: bre.9. iawnie piſze/ że by pan **Chriftns** [!] mv
8: ſiał/ częſto cirpieć y v mierać by go mieli
9: tak częſto ofiarować.
10: Grzechy też niemogą być żadnemv
11: człowiekowi/ po ſmierci odpvſzczzone/ ale
12: w iakiei wierze **vrcze** [!] / tak go pan bog
13: będzie ſądził. A krotko mowiącz/ ten ich wymyſlony czyſciecz/ nie ogieńci/ ani dym
14: ſ fiebie dawa/ ale tak wiele złota/ ſrebra/

- 15: y bogactw ktorych im/ nie iedno na ob
16: żarłtwo y pijaństwo/ ale też y na wżelką
17: pŃotliwoŃ dołtawa.
18: Ten wymyŃlony czyŃciecz/ iako wiele
19: narodził bogactw proźnwiącym/ a nie
20: pożytecznym lvdziam/ to nie moi łąd/
21: niechai to kaźdy mądry obaczy/ moja rzecz
22: wiarę wyznawać.
23: In łvmma/ tv na tym łwiecie/ od
24: pvlzcza pan bog/ przenałzę wiarę zmiło

strona: G2v

- 1: Ńierdzia łwego grzechy/ dołtatecznie/ a nie
2: rozdzielnie/ dla ChriŃtvlŃa Syna łwego/
3: pana/ y odkvpiciela nałzego/ Abowim tv
4: na tym łwiecie/ żywot wieczny bywa na
5: lezion/ przęŃ [!] wiarę/ albo łtraczon przez
6: niedowiarłtwo/ A iako cię tv pan bog
7: naidzie/ tak cie na onym łwiecie będzie
8: łądził. Tak o tym trzymam/ a okażę to
9: iałniei iełli kto będzie tego żądał.
10: O Obraziech.
11: O obraziech/ to rozvmiem/ iełli im
12: nieprzydawaią iakiei chwały/ mogą być
13: wdomv bożym/ dla proŃtych lvdzi/ Na
14: ktore wezrzawłzy/ mogą chwalić pana
15: boga/ y łwiętych iego/ yź pan bog ty/
16: ktorych to iełt pamiątka (obrazy) raczył
17: ie (dla ich wiary/ ktorą vcżynkami dobre
18: mi/ potwirdzali/ y okazowali) przyięć
19: w łałkę łwoię/ Ktorych też wiary mamy.

- 20: naładować/ y dla niei/ kiedy na nas pan
21: bog dopvłci/ mamy wżyftki ciężkości cir
22: pieć/ y wżyftko opvłcić. Math.19.
23: Ale przed obrazmy klękać/ ofiarować/

strona: G3

- 1: świcżki łtawiać/ na wlpomożenie ich
2: wzywać/ w nich nadzieie mieć/ albo im
3: pacierze mowić/ to ieft pogańskie/ a panv
4: bogv barzo mierzione bałwochwalcwo/
5: Y tych obrazow łvdzie vmarli nie
6: bołżczyzy/ barzo by fię oto gniewali/ kiedy
7: by to wiedzieli/ bo oni tego za żywota/
8: niepożądali/ czo łamemv panv bogv ma
9: być czynione/ a nie żadnemv łtworzeniv
10: iego/ tego mamy wżyłczy chwalić/ a iemv
11: łamemv łvżżyć/ tego łamego wzywać/
12: a on łam obiecał wylvchać/ y ze włzel
13: kich **ciężkości** [!] nas wyrwać. Płal.27. et 30.
14: Math.4. etc.

15: O Xiążkach Samue

16: lowych.

- 17: Wyznam też to/ o xiążkach chrze
18: łcijańłkego Doctora Samvela/ iakom
19: przed tym wznawał/ żem ie miał/ y inem
20: kaznodzieiom dawał/ niźli bbyły wywoła
21: ne/ albo zapowiedziane/ A iżem iego ka
22: zania łlvchał/ y to prawda ieft/ wedłvg
23: rozkazania biskvpa poznańłkego/ ktory

strona: G3v

- 1: był nam Samuela do Poznania na łwym

2: wozie przywiozł y kaznodzieię v phary
3: vftawił. A gdyzmv bifkvp dał nafta
4: wą kiedi naftudium iechał/ iam mv niemi
5: ał czo dać/ alem go iako kaznodzieię wy
6: prowadził. A gdy mi potim mowili niktory
7: zy doktorowie/ siedząc na łądzie/ zem nie
8: miał złego człowieka wyprowadzać/ Iam
9: powiedział że wftyłtki tefz złe lvdzie na
10: śmierć fkazane/ zmiałta wyprowadzam/
11: przywodząc ie kv fkrvfe/ za grzechy ich/
12: a vcząc ie też wiary aby nie wątpili w mi
13: lofierziv bożym/ ktory na ten fwiat/ nie
14: dla fprawiedliwych/ ale dla grzesznych
15: lvdzi/ zefłał Syna fwego/ aby przes mękę
16: iego byli zbawieni/ Tak zem też y Sa
17: mvela kaznodzieie wyprowadził/ o kto
18: rym powiadacie/ żeby zły kaznodzieia byl/
19: iam go dla tego wyprowadził/ aby wam
20: dobrym niefzkodził. Vfłyfzawfzy ty fło
21: wa/ chcieli mię fędzić heretykiem/ iam za
22: dał aby mię navczyli/ wczym bych błędził
23: nie z vporv ale znie vmie iętnofci/ oni mię
24: obieczali navczyć. Ale gdym potym do
25: nich przyfzedł/ obciążyli mię przyfiegami/

strona: G4

1: iefzcze gorfzemi nad pierwfe przeciw bogv/
2: y fvmnieniv memv/ A gdym ich nieczynił/
3: ofądzili mię w niebytnofci moiei/ gdym
4: był na poślvgach krolewfkich być herety
5: kiem/ y na wieczne fiedzenie mię skazali/

- 6: abych w więzieniu do śmierci pokutował/
7: dla tego/ żem przeciw panu bogu/ pisma
8: świętemu/ y sromnieniu memu/ według
9: ich Sentencji nie przyśięgał.
10: Toć jest wyznanie y jawne okazanie
11: wiary mojej najśniejszy krolewie/ która
12: ma pewny dowód ścisła świętego kto
13: rego tera/ przed w.K.M. dla przed
14: wzięcia nieokazuję/ ale jeśli potrzeba
15: będzie (dla rośnięcia zathłwionego od
16: nieprzyjacieli bożich/ słowa bożego/ y praw
17: di jego/ y słowa mojej niewinnie narodzi
18: nei naprawienia) chcę to szerzej rozkaza
19: nia w.K.M. pomocą bożą okazać y
20: opisać a by wśniali potwarcze moje y nie
21: **prziaszcie!** [!] hozi/ że ja inżey wiary niemam
22: ani trzymam jedno wiarę Chrześcijańską
23: prawdziwą/ która jest wpisnie **śwęcim** [!]
24: opisana/ którą kościół prawdziwy chrześ
25: cianki od Apostołów bożich nauczeni aż

strona: G4v

- 1: do tych czasów trzyma y dośkończenia
2: świata będzie trzymał/ odktoei dla zad
3: nych lwczkich wstaw/ Synodow/ Conci
4: lia/ y Decretow/ do gardła naszego/ **według** [!]
5: rozkazania Syna bożego/ niemamy odstą
6: pyc/ by też y anioł nieba stąpył a ynaczey
7: nać wczil nylzi wpisnie **śwęcim** [!] jest opisana
8: no/ niemamy my wierzić. Gala.1.
9: Przełteć prawdziwą wiarę (jeśli mocznie

- 10: wierzim obietniczam bożim/ ktore ivsz pan
- 11: bog prześ Syna fwego/ od świętich Pa
- 12: triarchow y prorokow oczekawaiączim go
- 13: raczil dla sbawienia nałzego wipełnicz) fta
- 14: wamy się/ będącz fli a grzełzni/ fprawied
- 15: liwemy. Prześtęłz teśz/ ftawamy się fynmy
- 16: bożemi y dziedziczmi wiekwiłtei chfałi bożej.
- 17: tęć ia wiarą (namocznem gronczie piłma
- 18: świętego pośtawioną) trzymam y chcę
- 19: trzymać.
- 20: O ynich Ceremoniach y wimiłlnich
- 21: wftawach/ czo rozvmiem y trzymam krot
- 22: kom opiffał y okazał ktore chocż nieśą po
- 23: trzebne kv zbawieniv ale mie onie pyta
- 24: no y w artykvliech mi opifane dano.
- 25: Finis.